

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Serviciului de asistență socială comunitară și a Standardelor minime de calitate

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Ministerul Muncii și Protecției Sociale.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului este elaborat în temeiul art. 12 alin. (2) lit. b) din Legea asistenței sociale nr. 547/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 42-44, art. 249), cu modificările și completările ulterioare, a art. 8 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 123 din 18 iunie 2010 cu privire la serviciile sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 155-158, art. 541), precum și în vederea realizării <i>Îmbunătățirii calității și accesibilității serviciilor sociale</i> , în conformitate cu standardele minime și cu nevoile populației din Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Serviciul social de asistență socială comunitară a fost înființat în anul 2003, ca urmare a Reformei sistemului de protecție socială și a creării Sistemului de asistență socială, realizat între 1998 și 2003. Deși cadrul legal și normativ al serviciilor sociale a evoluat în timp, inclusiv prin elaborare de standarde minime de calitate, cadrul normativ pentru Serviciul de asistență socială comunitară nu a fost revizuit și actualizat corespunzător. Astfel, acesta continuă să fie reglementat prin Ordinul Ministrului Protecției Sociale, Familiei și Copilului nr. 54 din 10.06.2009. În urma evaluării realizate în cadrul Reformei în domeniul asistenței sociale „RESTART”, s-a constatat că prevederile acestui ordin sunt depășite și nu mai reflectă necesitățile actuale de sprijin la nivel comunitar și suport persoanelor aflate în dificultate, familiilor/îngrijitorilor acestora sau grupurilor de persoane. De asemenea, întrucât instrumentele și procedurile de lucru ale serviciului de asistență socială comunitară nu au fost actualizate și sunt reglementate fragmentar, acordarea serviciului depinde în mare parte de capacitatea prestatorilor de serviciu și modul în care aceștia interpretează atribuțiile în contextul propriei experiențe. Deseori, percepția problemelor sociale și prioritizarea cazurilor sunt influențate de suportul primit din proiectele organizațiilor neguvernamentale,

care se concentrează pe grupuri specifice, ceea ce poate duce la dezechilibre în asigurarea accesului echitabil pentru toți cei aflați în dificultate sau în risc de vulnerabilitate.

Această fragmentare a serviciilor a generat diferențe semnificative în modul de organizare și calitatea intervențiilor între unitățile administrativ-teritoriale, compromițând astfel eficiența și accesibilitatea asistenței sociale comunitare, în special pentru persoanele, familiile și grupurile vulnerabile. Lipsa unui cadru unitar și a standardelor minime de calitate compromise eficiența și accesibilitatea serviciului asistență socială comunitară, afectând în mod special persoanele, familiile și grupurile în dificultate și vulnerabile.

Astfel, scopul proiectului constituie consolidarea cadrului normativ cu privire la măsurile de asistență socială; îmbunătățirea calității și uniformizarea practicilor la nivel național, prin introducerea cerințelor și condițiilor clare cu privire la organizarea și funcționarea serviciului de asistență socială comunitară, precum și a intervențiilor sociale la nivel comunitar, prin prevenirea și reducerea situațiilor de vulnerabilitate, dezvoltarea rețelei de suport local, asigurarea accesului echitabil la servicii sociale și resurse comunitare în vederea menținerii și îmbunătățirii calității vieții populației.

Serviciul de asistență comunitară constituie partea de legătură și comunicare între comunitate, persoane și structurile responsabile de asistență socială. Prin intermediul Serviciului de asistență socială comunitară, pe principiul cooperării, în contextul managementului de caz și implicare a specialiștilor din diferite domenii sunt identificate persoanele ce se află în situație de risc/dificultate. Mecanismul de acordare a măsurilor și activităților serviciului de asistență comunitară, într-un mod integrat, la nivel de comunitate, se va baza pe colaborarea interinstituțională dintre Serviciul de asistență socială comunitară, instituțiile și organizațiile publice și private din domeniile educației, sănătății, ordinii publice, ocupării forței de muncă, precum și cu organizațiile neguvernamentale, cultele religioase și alte entități relevante la nivel local. Serviciul aplică Managementului de caz, în lucrul cu persoanele și familiile aflate în dificultate, care permite structurarea intervențiilor în baza necesităților individuale pentru a asigura bunăstarea persoanei, inclusiv pe toate aspectele vieții implicând echipa multidisciplinară care contribuie în procesul de suport și asistență/ îngrijiri într-un mod integrat, coordonat și sincronizat .

Referirea către serviciile sociale specializate se va efectua doar după epuizarea tuturor resurselor disponibile în comunitate, atunci când măsurile de sprijin acordate la nivel local nu mai pot răspunde necesităților beneficiarilor sau depășesc competențele Serviciului de asistență socială comunitară.

Personalul Serviciului este constituit din: șeful Serviciului de asistență socială comunitară, asistenți sociali comunitari supervizori și asistenți sociali comunitari. O unitate de asistent social comunitar se instituie la 5000 de locuitori în localitățile urbane și până la 3000 de locuitori în localitățile rurale, dar nu mai puțin de o unitate pentru fiecare primărie. O unitate de asistent social supervizor se instituie la un număr de 7–9 asistenți sociali comunitari, grupați în funcție de proximitatea teritorială și amplasarea comunităților, pentru a facilita exercitarea eficientă a atribuțiilor de supervizare.

Structura și statele de personal ale Serviciului se elaborează în funcție de normativele stabilite pentru personalul Serviciului și se aprobă de către Agenția Teritorială de Asistență Socială, iar în cazul Serviciului din cadrul municipiului Chișinău și al Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, aprobarea structurii și a statelor de personal se efectuează de către Consiliul municipal Chișinău, respectiv Adunarea Populară a Găgăuziei.

La nivelul Agențiilor teritoriale de asistență socială sunt stabilite 1007,30 de unități de asistenți sociali comunitari dintre care ocupate sunt 960,5 unități (situația Noiembrie 2025). La nivel de mun. Chișinău sunt angajați aproximativ 185 unități de asistenți sociali comunitari și la nivel de UTA Găgăuzia – 52 unități.

Astfel, pentru populația din comunități și beneficiarii Serviciului (comunitate, persoanele, familiile și grupurile aflate în situație de risc/dificultate), această inițiativă va îmbunătăți accesul la asistență și suport social în propriile comunități, cât mai aproape de mediul familia, va asigura intervenții timpurii, rapide, flexibile și mobile, orientate să răspundă nevoilor specifice, capabile să ofere sprijin continuu, sporind astfel gradul de acoperire și contribuind la îmbunătățirea calității vieții persoanelor vulnerabile.

Această măsură face parte din procesul de implementare a reformei sistemului de asistență socială „Restart”, inițiată prin Legea nr. 256/2023, care a stat la baza reorganizării instituționale prin constituirea, începând cu anul 2024, a celor 10 agenții teritoriale de asistență socială.

Prin urmare, prin proiectul în cauză, se uniformizează condițiile de organizare și funcționare a Serviciului social comunitar la nivel național, astfel în cât să se prevină orice risc de discriminare și omitere a persoanelor vulnerabile în realizarea măsurilor și activităților oferite în contextul serviciului social comunitar.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi ale proiectului constituie:

- aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Serviciului de asistență socială comunitară, precum și a standardelor minime de calitate;
- organizarea și asigurarea prestării Serviciului de asistență socială comunitară, în comunitățile din teritoriul administrat de către Agențiile teritoriale de asistență socială din subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, prin intermediul Structurilor teritoriale de asistență socială, precum și la nivelul municipiului Chișinău și Unității teritoriale autonome Găgăuzia;
- recomandarea de organizare și asigurare a prestării Serviciului de asistență socială comunitară, în comunitățile din teritoriul administrat de către Structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia;
- prestatorii de servicii vor suporta cheltuielile ce țin de organizarea și funcționarea Serviciului de asistență socială comunitară și se vor efectua în limita alocațiilor prevăzute anual în bugetele respective, precum și a mijloacelor provenite din donații, granturi și alte surse, conform legislației;
- prestatorii de servicii sociale vor prezenta Ministerului Muncii și Protecției Sociale, potrivit principiului de cooperare, raportul semestrial și anual de activitate privind rezultatele obținute, către data de 30 iulie curent și respectiv 30 ianuarie a anului următor celui de gestiune;
- controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

Având în vedere importanța acestui proiect în asigurarea și eficientizarea procesului de prevenire, identificare și după caz referire a persoanelor aflate în situație de risc, către servicii sociale, de către asistentul social comunitar, se propune intrarea în vigoare a actului de decizie la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost necesare.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul contribuie la consolidarea cadrului normativ și a capacităților instituționale ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale în procesul de implementare a reformei Restart, prin organizarea și funcționarea Serviciului de asistență comunitară.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prevederilor proiectului nu implică cheltuieli financiare suplimentare de la bugetul de stat.

Finanțarea Serviciului se asigură pentru acoperirea cheltuielilor de personal, formare profesională, logistică, transport, materiale informative și alte cheltuieli necesare bunei funcționări, în conformitate cu normativele bugetare aprobate și acte legislative aplicabile în domeniul asistenței sociale. Totodată, prevederile prezentului proiect de act normativ impune prioritizarea alocării mijloacelor financiare sectoriale, inclusiv de către autoritățile publice locale, donatorilor și societății civile pentru acoperirea cheltuielilor pentru asigurarea continuității în realizarea intervențiilor de asistență comunitară pentru a răspunde necesităților populației.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Nu este aplicabil
4.4. Impactul social Proiectul contribuie la prevenirea și diminuarea situațiilor de dificultate prin identificarea timpurie a persoanelor, familiilor și grupurilor vulnerabile și prin oferirea măsurilor de suport necesare pentru menținerea acestora în mediul familial și comunitar; asigurarea accesului persoanelor și familiilor la servicii sociale, prestații și resurse comunitare, prin activități de informare, consiliere, orientare și referire către serviciile specializate, în conformitate cu necesitățile individuale ale beneficiarilor. 4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Datele cu caracter personal vor fi utilizate în strictă conformitate cu prevederile Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal. 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul nu transpune acte juridice ale UE.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, s-a asigurat plasarea anunțului privind inițierea procesului de elaborare a proiectului, la următoarele link-uri de acces: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15274

Proiectul urmează a fi supus avizării, iar propunerile și obiecțiile vor fi examinate și luate în considerare la definitivarea acestuia.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de hotărâre va fi supus expertizei juridice și respectiv expertizei anticorupție în conformitate cu prevederile art. 35 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Rezultatele expertizelor menționate supra, vor fi reflectate la etapa recepționării acestora.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de hotărâre a Guvernului se încadrează armonios în cadrul legislativ existent, fiind elaborat în conformitate cu actele normative de nivel superior, în special Legea asistenței sociale nr. 547-XV din 25 decembrie 2003 și Legea nr. 123 din 18 iunie 2010 cu privire la serviciile sociale

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea dispozițiilor proiectului implică abordarea următoarelor măsuri:

- 1) Elaborarea instrumentelor și procedurilor de lucru (Management de caz pentru adulți) și a fișelor de post pentru personalul serviciului;
- 2) Formarea personalului din serviciu în vederea aplicării prevederilor prezentului act normativ și a instrumentelor de lucru care urmează să fie elaborate.

Ministra

Natalia PLUGARU